

Петрина О. В. – студентка 5 курсу
факультету культури і мистецтв
Волинського національного університету
імені Лесі Українки;

Науковий керівник:
кандидат психологічних наук,
доцент, завідувач
кафедри образотворчого мистецтва
Прокопович Т. А.

Адаптація народного мистецтва (лозоплетіння) до сучасного артринку

Постановка проблеми. Лозоплетіння є найдавнішим видом декоративно-ужиткового мистецтва, що виникло ще в добу неоліту. Дане ремесло було широко поширеним і на українських землях. Найбільшій популярності мистецтво плетіння зазнало в ХІХ столітті, під час масового відкриття комбінатів та майстерень, у яких виготовляли різноманітну тару для транспортування та зберігання товару [1, 4]. На фоні тривалого виготовлення даної продукції в людей закріпилась думка, що лозоплетіння – це лише виготовлення кошиків, скринь та меблів, однак, на даний час вироби з лози стають все більше затребувані, а лозоплетіння набуває нової актуальності на арт-ринку, що спонукає до вивчення та втілення його у нових формах, виробках, конструкціях.

Мета дослідження полягає в пошуку та розкритті сучасних тенденцій лозоплетіння, що представлятиме стародавній вид мистецтва у новому образі.

Результати дослідження. Лозоплетіння набуває популярності через свою легкість, екологічність та практичність виробів, що дозволяє майстрам втілювати нові форми та додавати унікальності своїм роботам.

Зважаючи на екологічність даних виробів та доступність матеріалу, майстрів заохочують створювати різноманітні інсталяції в місцях великого скупчення людей, таких як місцеві парки, торгові центри, фото зони біля них тощо, тим самим привертаючи увагу людей до давніх видів декоративної творчості. Стрімкий розвиток технологічних процесів різних напрямків діяльності вдосконалює методи консервації рукотворів,

адже лоза є біорозкладним матеріалом. Завдяки новим формулам лакофарбової продукції вироби мають більшу міцність та додаткову захищеність від шкідників, що в свою чергу подовжує життя природного матеріалу в побуті, тим самим, розширює можливості застосування лозоплетених виробів як інсталяцій, скульптур, фотозон та інш. [2].

Одними з таких прикладів є оформлення фото зони біля ТЦ «PortCity» м. Луцьк, де були презентовані скульптури різдвяної тематики виготовленні з сіна. Ще один приклад сучасної затребуваності – це проведення арт-пленеру «Трансформація» в парку імені Лесі Українки м. Луцьк, де художники створювали інсталяції, що вже кілька сезонів прикрашають околиці міста.

Варто зауважити, що популяризація виробів з лози відбувається не лише в місцевих осередках. Так на постійній основі проходять виставки робіт, виконаних з природних матеріалів, організовані Краєзнавчими музеями та Національною спілкою майстрів народного мистецтва.

Професіонали плетіння приймають участь в міжнародних конкурсах, одним з яких є V Światowy Festiwal Wikliny i Plecionkarstwa (Польща), що організовується один раз на чотири роки [5]. Всесвітні фестивалі, це унікальна можливість не лише презентувати традиції своєї країни та регіону, а й набути нового досвіду, обмінюючись своїми навиками та знайомлячись з майстрами й техніками плетіння з різноманітних природних матеріалів, таких як ротанг, рогіз, соломка, бамбук, лоза. Такі фестивалі спонукають не лише до навчання, надихають, а й дають можливість дізнатися про культури різних куточків світу [5]. Після фестивалю організатори видають альбом, де зображені роботи переможців та учасників конкурсу, що є дуже цінним для кожного майстра як пам'ять про певний етап своєї майстерності, презентують виставки кожної країни учасника з описом для кращого розуміння ментальності різних країн та їх традицій [4]. Паралельно на таких конкурсах проводяться ярмарки, де кожен може придбати бажані вироби майстрів.

Зважаючи на проблеми екології, вироби ручної роботи з природних матеріалів набувають популярності. Окрім класичних предметів побуту виготовляють речі для декору інтер'єру, різноманітні конструкції для меблів і скульптур, дрібні прикраси та декоративні панно. Різноманіття відтінків і фактури окореного та неокореного прута надають широкі

можливості для реалізації новітніх дизайнерських рішень із застосуванням відтінкових і фактурних контрастів, що в свою чергу, сприяє затребуваності таких виробів на арт-ринку.

Висновки. Лозоплетіння є найдавнішим видом декоративно-прикладного мистецтва, яке зберігає традиційні українські техніки роботи з лозою. На даний час, у зв'язку з популяризацією і відродженням української самосвідомості і культури, даний вид мистецтва набуває особливої популярності. Поширення і затребування таких виробів є актуальним і в Європі, через популяризацію еко свідомості. Майстри лозоплетіння адаптують свої витвори до сучасних потреб споживачів, впроваджують нові форми та конструкції, що надає новітнього вигляду витворам мистецтва, відповідаючи вимогам сучасного арт-ринку, при цьому зберігаючи дух автентичності.

Джерела та література

1. Глушак Д. Посібник з лозоплетіння. 2021. 234 с.
URL: <https://xp4stm90bvzr.frontroute.org/s11/7/1/0/9/5/71095.pdf>
2. Гора Р., Ігнатенко П. Матеріали для виробів з деревини. Технічні науки та технології. 2016. № 4. С. 218–223.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tnt_2016_4_31 .
3. Стеченко О.Ф. Лозоплетіння: практичні поради по виготовленню із лози та інших видів рослинної сировини виробів побутового, сувенірно-подарункового і художнього призначення. Київ: Урожай, 2007. 288 с.
4. ZAPLECIONE HISTORIE Braided stories. The IV World Festival of Weaving and Wicker Nowy Tomysl 2019 Poland. 2019.
URL: <https://festiwal-wiklina.pl/album-2019/> .
5. V Światowy Festiwal Wikliny i Plecionkarstwa Poznań 2023. Międzynarodowy festiwal wikliniarski. *V Światowy Festiwal Wikliny i Plecionkarstwa Poznań 2023 – Międzynarodowy festiwal wikliniarski.*
URL: https://festiwal-wiklina.pl/?fbclid=IwAR3k0iPQHVuZ3Au5PJcfBbMQK39xXRO__nfUusBewIstPLuXyEnIDvVOiPU.